

SLOVENSKI ŠTAJERC

Iz naroda za narod!

„Slovenski Štajerc“ izhaja vsaki drugi četrtek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Naročnina za celo leto 2 K. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati vnaprej. — Cena oznanil je za 1 stran 32 K, za $\frac{1}{2}$ strani 16 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K, $\frac{1}{16}$ strani 2 K, $\frac{1}{32}$ strani 1 K. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inserate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Kamniku (Kranjsko). — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zaštonj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

Št. 3.

V Kamniku, dne 4. septembra 1904.

I. letnik.

Volitve za deželni zbor.

Bliža se dan odločilne bitke za Spodnje Štajersko. Bojevalo pa se ne bo s puškami in topovi, marveč z — glasovnico. Glasovnica je tisto nevarno orožje, s katerim naj Slovenec vrže svojega tisočletnega zatiralca ob tla, da se ne pobere nikdar več! Z glasovnico v roki nevstrašeno korakaj slovenski kmet k volilni mizi! Ne boj se okrog mize zbranih nemčurskih obrazov, bodi ponosen, da si Slovenec, oddaj brez strahu glasovnico, na kateri imaš zapisanega slovenskega kandidata!

Nekateri so mogoče med nami, ki se boje zamere, ali še celo maščevanja Nemcev ali nemčurjev. Toda to je prazen strah. Ako te nasprotnik vpraša, koga imaš napisanega, odgovori mu: pravega, in ne kaži glasovnice. Ako pošteno vržemo zjedinjene Nemce in nemčurje, se nam pri prihodnjih volitvah ne bo več treba bati maščevanja, ker se nas bode nasprotnik — bal. Zato pa vsi na volišče; kdor ostane doma, ni vreden, da je človek.

Vsakemu tudi mogoče ni po volji določen kandidat. Toda pomislimo, da vsem ljudem niti Bog ne ustreže. Zato bi pa bilo jako neumno, ako bi se kdo iz tega vzroka volitve ne udeležil, ali pa bi celo nemčurja volil. Tak človek bi pokazal svojo politično nezrelost in bi bilo bolje, da bi šel v Afriko med Čulukafre, kjer ni nikake volitve, kakor pa da gre nemčurja volit.

Slovinci! Vrzimo nemčurje ob tla tako, da se ti zatiralci, ki kaze slovensko zemljo, ne bodo več upali na dan! Kadar to dosežemo, tedaj bodemo tudi ložje izbirali kandidate, ker se nam ne bo treba bati nemčurskih sleparjev. Dokler pa imamo toliko odpadnikov med seboj, bodemo pač uvideli, da ne kaže postavljati si različnih kandidatov, ampak da se uklonimo sklepu večine in volimo soglasno kandidate slovenske narodne stranke!

Nemčurske sanje.

Leta 1885. je začel izdajati v Ameriki v mestu Wishington nek Nemeč list „Wahrheit“. Ta časopis, katerega so imenovali Amerikanci „Falschheit“, je na nesramen način zabavljaval pravim Amerikancem, takozvanim „Yankees“, hvalil pa kolikor je le mogel zlasti one v Nemčiji, posebno pa še nemškega cesarja in Bismarcka.

Kmalu je dobil Nemeč pismo, v katerem se ga je svarilo, da naj v svojem listu neha zasramovati Amerikance, ker sicer ne bode zanj dobro.

Nemeč ni nehal zabavljati.

Dobil je drugo pismo, v katerem se mu je zagrozilo, da ga bode ameriški narod obesil, ako priobči še eno žaljivo besedo o Amerikancih. Kot odgovor na to pismo je prinesel drugi dan njegov list sama zasramovanja in zabavljice.

Ko se je zvečer vračal Nemeč iz pisarne, obstopilo ga je kakih 20 mož, kateri so ga zgrabili, vlekli v ozko ulico in ga na svetilki — obesili. Na to so zginili.

Ko so ljudje Nemca odrezali, dobili so na njegovih prsih pripet listek, na katerem je bilo zapisano: „Tako kaznuje ameriški narod svoje zasramovalce!“

Tak list imamo tudi na Slovenskem. Imenuje se „Štajerc“ in izhaja v Ptuj. — „Štajerc“ piše, kakor zaukaže ptujski župan Ornik. Ornik je sicer slovensko ime, in stariši tega Ornika niso razumeli nemškega jezika. Ta Ornik je vodja spodnje-štajerskih nemčurjev, ki so ustanovili „Štajerca“, da ž njim zasramujejo slovenski narod, da sleparijo slovenskega kmeta, ga molzejo in slednjič vržejo v prusko žrelo.

To hočemo dokazati.

Poglejmo, kako piše ptujski „Štajerc“!

Ako Slovenci zahtevajo, da c. kr. uradi s slovenskimi strankami slovensko občujejo in slovenske zapisnike pišejo, tedaj laže „Štajerc“, da se to itak povsod zgodi; ako pa kak prenapet nemški ali nemčurski uradnik neče s slovensko stranko slovensko govoriti, tedaj pa kriči „Štajerc“: Prav tako! „Štajercu“ je torej vse prav, najbolje pa se mu seveda zdi, ako Nemeč da Slovincu breo.

„Štajerc“ pravi, da če razume stranka nemško, potem ni treba uradniku slovensko govoriti, ako pa neče nemško govoriti, potem pa isti „hujška slovensko ljudstvo proti nemškemu veleolikanemu narodu.“

Ako torej Slovenec nemško razume, potem ni treba, kakor „Štajerc“ uči, da bi uradnik slovensko razumel. In tukaj je iskati „tajnih vzrokov vsake želje“ (besede Ornikovega „Štajerca“ z dne 7. avgusta 1904), zakaj „Štajerc“ tako priporoča slovenskim kmetom, naj se uče nemškega jezika. Ali naj se stotisoči slovenskih kmetov par privandranim Nemcem na ljubo uče nemško?! „Štajerc“ naj raje priporoča tistim pritepenim Nemcem, da naj se na slovenski zemlji slovenskega jezika nauče, ali pa naj odrinejo v nemški „rajh“. Slovenski kmetje bi bili res pravi buteljni, ako bi se takemu privandranemu Nemcu na ljubo učili nemško. Ako zadostuje za nemškega kmeta nemški jezik, potem zadostuje tudi za slovenskega kmeta slo-

venski jezik. Nemški kmet ni nič več kot slovenski! Toda slovenski kmet, uči se nemško, potem ne bode treba uradnikov, ki bi znali slovenski jezik! In ako ni potreba takih uradnikov, potem so dobri — Prusi! Prusov vam želi vaš Ornik, takih Prusov, ki kupujejo posestva pruskih Poljakov, da izženejo te Poljake iz nekdanjega poljskega kraljestva, takih Prusov, ki prepovedujejo poljskim otrokom med seboj govoriti v poljskem jeziku, Prusov, ki zapirajo poljske učitelje in poljske matere, ako uče svoje otroke v materinem jeziku moliti. Takih Prusov nam želi odpadnik slovenskega naroda, ki je član nemške zveze, ki bi najraje v žlici vode utopila vse Slovence, tudi slovenske kmete na Štajerskem in Koroškem. Odpadnikovi plačani agentje love slovenske kmete v nemčurske mreže, da jih potem vržejo „pruskim volkovom“! To so toraj tiste „skrivne sanje“ vseh ptujskih in drugih nemčurjev.

„Štajerc“ Nemcev drugače ne imenuje, kakor „veliki soseški narod, narod, ki je brez vsake dvombe na višjem stališču, kakor slovenski narod“. Poleg tega pa zasramuje na najpodlejši način vse Slovence, ki ne mislijo tako, kakor „veleolikani“ Ornik; zasramuje torej ves slovenski narod, kajti tistih par tepcev, ki trobijo v Ornikov rog, tistih se ne more imenovati „slovenski narod“. In zakaj tak slavospev nemškemu narodu na eni strani, na drugi strani pa zasramovanje vsega, kar je slovenskega in slovanskega sploh? Samo zato, da bi slovenski kmetje začeli sovražiti slovensko inteligenco, slovenske meščane, da bi se kmetje začeli sramovati slovenskega jezika, da bi se poprijeli nemškega jezika in da bi se slednjič dali ti kmetje rade volje zapeljati v pruski tabor. — To so tiste „skrivne sanje“ plačanih pruskih agentov.

V vsaki številki Ornikovega „Štajerca“ se očita slovenskim odvetnikom, da so sami oderuhi, ki derejo kmeta, da so „prvaški hujškači“, „prvaška banda“ itd. Kar piše „Štajerc“ o slovenskih odvetnikih, to velja o nemških in nemčurskih „dohtarjih“, tem je samo za denar, pa če tudi kmet lakote pogine. Da so nemčurski dohtarji prave pi-javke, o tem bi znal tudi gospod Ornik sam

dokaj povedati, če si pokliče v spomin celo svojega prijatelja, odvetnika dr. Ambroschitza. Pa bodi o tem dovolj! Toda „Štajerc“ je zvit in nalašč obrne vse to na slovenske odvetnike, za nemške in nemčurske oderuhe pa Ornik in njegov list nimata žalbesede. Niti samo enkrat ni potipal katerega izmed teh oderuhov. In tukaj nam je zopet iskati „skrivnih nemčurskih sanj“, ki obstoje v tem, da slovenski kmet ne sme ničesar zvedeti o nemških sleparjih, da bi slovenski kmet mislil, da so Nemei sami angeljei, Slovenci pa sami sleparji, in da bi šel ta slovenski kmet enkrat prostovoljno v prusko klavnico! To so tiste „skrivnostne sanje“ spodnještajerskih nemčurjev.

„Štajerc“ jako rad piše o nemškem cesarju Viljemu, seveda kaj slabega ne! Bog obvaruj! Nemei nikdar kaj slabega ne stori! Viljema hoče naslikati v najboljši luči, tako da bi slovenski kmetje mislili, da ni boljšega človeka na svetu, kot nemški cesar Viljem, da ni srečnejših ljudi, kot so njegovi Prusi. In pri tem ima „Štajerc“ zopet svoj zlobni namen, ta namreč, da bi polagoma navadil slovenskega kmeta misliti na nemškega cesarja, da bi se ta cesar polagoma priljubil slovenskemu kmetu, da bi tako pripravil slovenskega kmeta za slovesen sprejem — nemškega cesarja! To so tiste „skrivne sanje“ breznačajnih odpadnikov slovenskega naroda.

„Štajerc“ tudi o protestantizmu (Lutrova vera) rad kako besedo spregovori; dosti se seveda še ne upa, ker se boji, da bi slovenski kmetje prekmalu ne zapazili, kam „Štajerc“ taco moli. Spregovori pa in sicer na tak način, da bi se protestantizem slovenskim kmetom nehote priljubil. In pri tem ima zopet „Štajerc“ veleizdajalski namen, da bi s protestantizmom okužene slovenske kmete tem ložje pridobil za protestantovsko nemško državo, in za tako vero, kakoršno ima nemški cesar sam. To so tiste skrivne sanje nemčurskih voditeljev slovenskega kmeta.

Vse delovanje nemčurske bande na Štajerskem in na Koroškem ima edini ta namen, da se pripravi slovensko ljudstvo v teh dveh deželah na važni državni prevrat, ki se ima zgoditi, kakor upajo Prusi, marsikateri avstrijski Nemei in vsi avstrijski nemčurji, ta-

krat, ko ne bo več našega cesarja Frana Josipa med živimi. Takrat mislijo, da pruski orel raztegne svoje peroti do Adrijanskega morja in da se v tržaškem pristanišču za vedno usidrajo pruske vojne ladje. To so tiste „skrivnostne sanje“ avstrijskih Vsenemcev in avstrijskih nemčurjev.

Kaj bi Amerikanec storil s takimi faloti, je sklepati iz spredaj navedenega dogodka. Toda mi Slovenci smo mehkejšega srea, vendar naša kri ni voda! Tudi naša kri zna zavreti, ko bi nemčurska nesramnost do vrhunca priklopela. Ta čas pa ni več daleč.

Slovenski kmetje! Pazite na delovanje nemčurske bande, ki hoče z vednim zabavljanjem in obrekovanjem slovenskih voditeljev odvrniti vašo pozornost od sebe, da bi tem lažje delala za veleizdajsko prusko idejo! Zapomnite si to: Kdor zasramuje Slovence, Hrvate, Čehe, Poljake itd. na tako podel način, kakor štajerski in koroški nemčurji, tisti tudi ni prijatelj slovenskega kmeta, tisti je hinavec, ki je „pasjega biča jako potreben!“

Rusko-japonska vojna.

Grozno klanje traja že nekaj dni, tako pred Port Arturjem kakor v Mandžuriji. Iz Petrograda se 30. avgusta brzobjavlja, da se čeni Japonska armada, ki je zbrana okrog Ljaojanga, na 330.000 mož z 940 topovi. Japonski napadi na ruske pozicije so bili vsi odbiti; koder so se Rusi umaknili, se je to zgodilo le, da so zavzeli svoje utrjene pozicije. Ruski general Saharov poroča generalnemu štabu z dne 27. avgusta: Včeraj so se naše predstraže na južni fronti počasi umaknile v utrjene pozicije pri Ančančanu. Sovražna artilerija je obstreljevala naše pozicije z raznih strani. Naše baterije, ki so vedno streljale tjakaj, kjer se je pokazal sovražnik in kjer je poskušal zgraditi nasipe, so Japonce prisilile, da so svoj tabor premestili iz Famajna v Basijasaj.

Na jugovzhodni fronti je naša armada odbila vse japonske napade. Na desnem krilu so naši voji stopili v ofenzivo in potisnili Japonce nazaj v Tunsinpu in Tasintanu.

Na vzhodni fronti je bil najljutejši boj 26. avgusta. Naša pehota, podpirana od artilerije, je hrabro vztrajala na svojih nevarnih pozicijah pri Tsehu in Anpilinu. Japonci so nas z veliko premočjo napadli ponoči. Boj je bil zlasti zbog tega tako ljut, ker so se ponajveč borili mož proti možu. Mnogo oficirjev je bilo ranjenih s sabljami in bajoneti. Po napornem boju so se predstraže umaknile v glavne, z artilerijo zavarovane pozicije.

Na desnem krilu pri Tsehu je Tambovski polk branil svoje pozicije z izredno hrabrostjo od 1. ure zjutraj do 4. ure popoldne. Polk je odbil vse navale in štirikrat sam napal sovražnikove pozicije.

Polkovnik Klembovski je bil ranjen. Polk se je nato v polnem redu umaknil. Izgube Japoncev, ki so napadali z veliko trdovratnostjo, morajo biti izredno velike.

Naši voji so Japoncem zaplenili veliko množino pušk. Naše izgube na vzhodni fronti še niso dognane; sklepa pa se, da je mrtvih in ranjenih več nego 1500. 27. t. m. je sovražnik na celi fronti ustavil svojo ofenzivo; naši voji so se polagoma umaknili na svoje pozicije.

Časnik „Politik“ je na podlagi uradnih podatkov izračunal, da imajo Rusi na daljnem iztoku v celem že 560.000 mož. Od tega števila odpade na generala Kuropatkina 346.000 mož. Kuropatkina armada šteje 266 bataljonov, 178 eskadronov in 103 baterije z 802 topovoma.

„Berliner Tagblattu“ se poroča dne 27. avgusta iz Ljaojanga: Kljub ugodnemu izidu večerajšnjega boja dne 26. t. m., v katerem so Rusi uničili Japoncem 24 topov, Rusi vendar nameravajo koncentrirati armado nazaj proti Ljaojanu. Zveza s Harbinom je prosta.

Vsak trenotek se pričakuje, da se prične glavni boj med rusko in japonsko armado v Mandžuriji, ki bo ena najgrozovitejših. Kar poročamo danes, to so bili spopadki sprednjih straž.

Izpred Port Arturja.

Port Artur še ni padel, dočim so, kakor trdijo različni listi, Japonci zgubili vsega skupaj že čez 60.000 mož. Iz Tokija samega (japonsko glavno mesto) se poroča, da Japonci pri obleganju trdnjave pač napredujejo, vendar pa so se šele te dni zamogli polastiti nekaterih pozicij, od koder bodo obstreljevali notranje fore.

Kakor poroča „Daily Telegraph“ iz Čifua, pozvali so Japonci ruskega generala Steslja, naj jim izroči trdnjavo pod tem-le pogoji: 1. Vsa ruska posadka portarturška je svobodna in se sme prosto združiti z armado generala Kuropatkina;

2. vsi nevojaki se odpošljejo na mikadove stroške, kamorkoli žele in general Steselj ima za to izročiti Japoncem intaktno trdnjavo in vse vojne ladje.

General Steselj je na to odgovoril: „Dokler bo ostal na utrdbah le še eden mož, se bo Port Artur branil.“

15. p. m. so Japonci z vso močjo naskočili Port Artur. Prodirali so preko obširnega polja, kjer so Rusi položili mine. Nakrat se je slišal strahovit pok in na tisoče trupel je zletelo v zrak. Najmanj 10.000 Japoncev je bilo ubitih. Eno baterijo artilerije, dva švadrona konjenice in pol divizije pehote so uničile mine. Kakor trava zjutraj, ko jo pokosi kosec, tako so ležala mrtva trupla Japoncev na polju.

Vkljub temu pa so Japonci 17. p. m. znova napadli trdnjavo, a so bili na isti način odbiti, kakor

dva dni preje. Njihove izgube so naravnost strahovite. Splošno se sodi, da so izgubili najmanj 20.000 mož.

Časnik „Standard“ ima iz japonskega vira dne 28. avg. sledeče poročilo: Japonci hočejo samo še teden dni bombardirati Port Artur. Potem pa naskočijo utrdbе z vsemi silami brez ozira na to, koliko jih bode padlo.

Iz Peterburga se istega dne poroča, da so v Port Arturju velike množine petroleja, katerega bodo začeli rabiti proti Japoncem. — Rusi so že izgotovili posebne priprave, ki bodo metale petrolej daleč na sovražnika in ga užigale. Tudi to je nekaj novega, in ako se to uresniči, potem skoraj vemo, pri čem smo. Ker Port Artur še ni padel, je japonsko ljudstvo v Tokijo in menda tudi po drugod zelo vznemirjeno.

Na morju.

Nekaj ruskih ladij je srečno ušlo iz portarturškega pristanišča. Ruski general Uhtomski brzojavlja: Dne 10. avg. je naše brodovje obstoječe iz oklopnice, križark in 8 torpedovk zapustilo Port Artur z namenom odpluti v Vladivostok. Ko smo prepluli obrambno črto že kakih 20 milj, smo zadeli na japonsko brodovje, s katerim smo se zapletli v boj. Boj je trajal poldrugo uro, ne da bi bile naše ladje v njem kaj trpele. Ob peti uri je sovražnik zopet pričel boj, ki je na to trajal do pol 8. ure zvečer. Ob koncu bitke je zapustil „Cesarevič“ bojno vrsto, očitno, ker je bil na krmilu poškodovan. Ker je poveljujoči admiral dal signal, da odlaga poveljstvo, sem prevzel vodstvo jaz in signaliziral: „Za mano!“ Mojemu povelju niso mogle slediti vse ladje. Vrnil sem se torej v Port Artur z oklopnicami „Retvizan“, „Pobjeda“, „Poltava“, „Sebastopol“ in „Peresvjat“ ter s križarko „Palada“. Takisto so se vrnile v pristanišče še 3 torpedovke.

Baltiško brodovje.

Z Dunaja se dne 30. avg. brzojavlja: Nekateri listi trdijo, da je del baltiškega (ruskega) brodovja sedaj šel le za nekaj dni iz luke, v Vzhodno Azijo pa še ne odplave tako kmalu. Baltiško brodovje bo močno 38 ladij, med njimi: šest oklopnice, dve oklopni križarici, štiri srednje križarice, tri torpedo križarice, tri ladje za municijsko rezervo, 20 rušilcev torped najnovejše oblike.

Dopisi.

Iz ptujske okolice. Ali je ptujski „Štajere“ kmetski ali gospodski list?

Ptujski „Štajere“ celi čas svojega obstanka slepari, da je kmetski list, da zastopa „napredne kmete“. Treba je tedaj, da se vendar enkrat razloži in natanko pove, kdo je „Štajerca“ zasnoval in spravil na dan, kdo ga reši in vzdržuje. Pek in župan Ornik, urednik Kalchberg, tiskar Blanke, trgovci Kazimir, Slavič in drugi so list „Štajere“ osnovali in začeli izdajati. Denar so dobili tudi od nemške in nemčurske gospode od zunaj. Priskočili so bili tudi razni nemški denarni zavodi, ne

samo tisti, za katere je „Štajerc“ prinašal inserate ali naznanila, katere je list hvalisal, povzdigoval in priporočal, ampak tudi drugi. List „Štajerc“ bil je spočet in urejevan od pristno nemčurske in nemške gospode, noben slovenski kmet ni sodeloval. To je nepobita resnica, vse drugo je laž. List „Štajerc“ tedaj po svojih voditeljih ni in ne more biti kmetski list, ampak je list nemčurske in nemške gospode, mestjanov, tržanov, uradnikov, penzijenistov, odvetnikov, notarjev itd. Zatorej se ta list tudi še nikoli ni potegoval za pravice slovenskega jezika v šoli in uradih, si nikoli ni upal trditi, da bi zastopal Slovence, branil slovensko stvar. Besed „Slovenec“ in „slovenski“ se „Štajerc“ boji, kakor hudič križa. Ornik in tovariši izdajajo „Štajerca“ v slovenskem jeziku, ne iz ljubezni ali spoštovanja do slovenskega jezika, ampak zaradi tega, ker bi nemškopisanega lista nikakor ne mogli širiti med slovenskim ljudstvom. Zatorej je čas, da slovensko ljudstvo vendar enkrat spozna hinavce, zbrane okoli ptujskega lista „Štajerc“, da ta list povsodi odstrani, da se ogiblje vseh tistih trgovin še posebno, kjer se list zastonj deli in vsiljuje! Tudi zastonj ne vzame pošten Slovenec Ornik-Blanke-Slavič-Skubičevega lista; če ga dobi na dom, ga vrže v peč ali na smetišče! Tudi glede listov se moramo Slovenci v resnici držati gesla: „Svoji k svojim, z odpadniki za plot!“

Iz savinjske doline. (Proč z nemščino iz ljudskih šol!) Glejte! Take so naše razmere, da bi sedel človek kraj njive in plakal, kakor da bi bila pomandrana vsa pšenica — — —

En sam krik po slogi je naše politično življenje in živimo v moralnem prepiru; en sam krik po odločnosti je, živimo pa v samem plahem suženjstvu. „Tisoč let hlapčevstva“ je dejal naš Ivan Cankar.

Niti tako daleč se ne povzpemo, da bi si upali zahtevati najpotrebnejše stvari, kakor n. pr. da vrzimo nemščino iz ljudskih šol.

Spominjam se, da je govoril pred nedavnim pri Veliki nedelji g. dr. Ploj in omenjal pri tej točki, da nam očitajo „štajercijanci“, da smo zoper nemščino, da pa mi nismo, naj se le še poučuje i. t. d. i. t. d. Da, da! Ravno to je razloček, mi smo zoper nemščino na vsak način! Samo razložiti je treba, — izobrazbe mej narod, zakaj, kje in v kolikih mejah, in da so ljudske šole gotovo še tam, kamor je nemščina nepripustna.

V naših razmerah, ko prihaja vendar precej nemških tujcev k nam, je velika narodna nevarnost, če bi imele ljudske šole z nemškim poukom kaj uspeha — česar sedaj še hvala Bogu ni! — Kajti v doglednem času bi moralo priti do tega, da bi govoril nemški vsak priprost človek. Nemščina bi se vrinila v javnost, s časom, vsled navade in bahatosti, tudi v družinsko življenje — in Slovenci bi izgubili! Že zdavnaj smo zamazali svojo narodno individualnost, ali jo naj popolnoma zapravimo?

Samo v kolikor so Slovenci izobraženi in s tem zavedni — kajti samo tepei še niso in ne bodo zavedni — se položaj izpremeni. In zato še naj bo nemščina nekoliko predmet nadaljevalnih, meščanskih in obrtnih šol; iz ljudskih pa ven, ven! Ljudska šola bi

naj dala samo najsplošnejšo izobrazbo, in v petem razredu je za nemščino tudi še prehitro. Učite jih drugih vse važnejših predmetov, več zemljepisja, sodobne zgodovine, praktičnega in trgovskega dopisovanja, kar se vse rabi dan za dnem in se bo rabilo vedno bolj, mejtem ko se naj uče nemščine ljudje, ki k nam prihajajo, a ne mi.

Bodimo radikalni vsepovsod! Dokler smo polovičarski, je napredek nemogoč; samo sila in vsestranski skrbno izdelani program nas rešita. Sila in narodna odločnost vsepovsod! Slovenjegraški škandal 18. avgusta je lahko marsikomu odprl oči; kdor pa hoče biti slep, naj bo!

Od Sv. Jurja v Slov. goricah. (Občinske volitve.) Že mesec dni so se sestajali zdaj tu, zdaj tam možakarji ter si prikimavali, krilili z rokami in zopet odkimavali. Kaj so pač imeli? No, agitirali so! Vrelo pa je v občini tem bolj, čim bližje je bila volitev.

Volitev v III. in II. razredu se je vršila mirno in dostojno. Drugače pa je bilo v I. razredu. Iz tega razreda bi menda vsak volilec rad bil „rihtar“ ali pa vsaj odbornik. Zato so pa kričali in vpili ter se med seboj psovali, da je bilo grdo. Konec konca pa je bil, da volilec I. razreda sploh niso hoteli voliti, ker so iztaknili brž neke nepravilnosti. Sedaj se bo cela stvar predložila glavarstvu, da preišče pritožbe.

Jurjevčani pravijo: „Kaj takega pa še nismo doživeli; cela občina si je navskriž!“ Med prvimi kričači je bil šentjurski „magnat“ Pavalec, ali kakor se piše „Pavaletz“ po domače Hanek. Ta je zahteval z nekaterimi drugimi, naj se zapisnik sestavi slovenski. Proti temu nimamo nič. Toda, kako se strinja, gosp. Pavalec, ta zahteva z Vašim podpisom Pavale-„tz“, s katerim naznanjate vsemu svetu, da ste nemčur in pristaš Slovincem sovražne „Marburgarce“, katere naročnik ste Vi? Nadalje, kako hočete opravičiti svojo zahtevo, če pa imate na svoji pošti samonemški napis in samonemški poštni pečat? Zakaj pa imate na svoji trgovini in gostilni na prvem mestu nemški, potem še-le slovenski napis? Zakaj pa ste Vi „Slov. Štajerca“, ki ste ga dobili v razdelitev med ljudi, še tisti dan dali v svojo trgovino, da se tam porabi za škrniceljne?

Takih in enakih reči bi se še dalo več napisati; za danes naj to zadostuje. Poznamo vas, volkovi v ovčji obleki! Skrbeli pa bomo, da ne bo nobeden iz nemčursko-izdajalske stranke zasedel županskega stola. Da se vidimo! Več volilec.

Iz Brežic. (Nemškutarska nesramnost). Gospod urednik, dovolite malo prostora v Vašem cenjenem listu, da bodo čitatelji „Slov. Štajerca“ vedeli, kakšne imenitne „Nemce“ imamo v Brežicah.

Eden n. pr. se piše Pajdaš, torej pristen „Nemec“, kakor že ime kaže. Imel pa je revež to smolo, da je zagledal luč sveta mesto na Pruskem — na slovenski zemlji. V mladih letih je sicer rad pel „Lepa naša domovina“ in „Črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpade“, toda časi se spreminjajo in z njimi tudi ljudje Pajdaševe vrste.

Na dan otvoritve „Narodnega doma“ v Brežicah je Pajdaš upil: „Abcug! abcug!“ in v sveti nemčurski

jezi je celo kamenje metal na Sokole. Ko pa je stopil en Sokol za njim, da bi ga prijel za ušesa, je naš Pajdaš zdirjal, kakor kak „poba“. Kdor se hodi k temu gospodu brit, naj pazi, da mu v sveti „nemški“ navdušenosti vratu ne prereže.

Ob isti priliki sta se s Pajdašem pajdašila tudi „Nemca“ Oder in Suša. Včasih sta bila ta dva gospoda navdušena Slovenca, toda brežiški „luft“ — tako vpliva na človeka, da postane čez noč iz Slovenca pravi „Nemec“. Tudi tadva sta kričala Slovencem „abcug“ in metala kamenje za njimi. Tudi „nemški“ Kalb, kar se reče po slovenski „tele“, se je usajal ob isti priliki. Slovenci naj nemčurskih telet nikar preveč ne „futraro“, pa bodo v kratkem ta teleta jako ponižna postala.

Učitelj Hinterholzer je spraševal v šoli otroke, če so se stariši udeležili slavnosti. Kdor se je udeležil, tistega je kot načelnik gasilcev izbrisal iz tega društva. Nemeu in nemčurju je vse dovoljeno, Slovenec naj pa lepo v kotu čepi.

Tudi brežiška policaja sta pokazala svojo veliko nemško navdušenost. Kakor obsedena sta letala za Slovenci in jim hotela mašiti usta, ako je kateri na glas zavpil živio. Nemčurji pa so nemoteno tulili, kakor bi bili v kakem pragozdu.

Najbolj se je seveda odlikovala celjska policija, ki je prišla v Brežice mir delat. Kako more vlada poslati take može k slovenski narodni slavnosti „mir delat“, je res neumljivo. Vlada bi vendar že morala vedeti, da celjska policija ni za „mir delat“, ampak za nemir! Samo zmernemu nastopu orožnikov se ima celjska policija zahvaliti, da ni zaradi svojega brezprimerne divjanja odnesla krvavih buč iz Brežic.

Ob drugi jednaki priložnosti naj vlada dobro premisli, koga pošlje „mir delat“ tje, kamor ni potreba. Slovenci še niso nikogar snedli in ga tudi ne bodo, dokler se bo nemčurska zalega dostojno vedla!

Nekaj dobrega je pa vendar še imela narodna slavnost v Brežicah, česar tudi ni prezreti. Slovenski kmetje iz brežiške okolice so namreč sprevideli, kaki „gospodje“ so ti brežiški „Nemci“. Kadar pride kmet plačevati ali kupovati, takrat so ti „Nemci“ sam med, kadar se pa pride razveseljevati s svojimi brati, takrat mu pa kriče „abcug!“ in ga še s kamenjem napode. Slovenski kmet bode sedaj vedel, kaj mu je storiti s takimi „kmetškimi prijatelji.“

Iz Letuša v Savinski dolini. Dolgo že smo mirno trpeli izzivanje nekega tukajšnjega „velikega nemškega gospoda“, ki je bržkone čisto pozabil, da je v službi slovenskega škofa. Kakor rečeno, postavljaj se je ta gospodek mnogokrat v slovenskih družbah (dokler se ga je sploh še trpelo) izzivajoče s svojo kočevarsko narodnostjo, pa potrpežljivo smo, dokler nam je to dopuščal naš narodni ponos.

Ker se je pa mera napolnila, Vas prosimo, gospod urednik, da slučaj, ki je res vreden, da se pribije, natisnete, da izve javnost in mogoče tudi osebe, ki bi preskrbele, da se temu bradatemu možičku nekoliko greben postrizje.

Ker mu namreč tukajšnja odločno narodna trgovina ne ugaja, pač pa nek drug „pajzelec“, kjer baje po sami

„štinkmühlerski“ moki smrdi (ime pride še na dan), je zagrozil nekemu poštenemu in obče spoštovanemu posestniku, ki pri vožnji škofovega lesa nekaj služi, da ne bode več vozil, če bode zahajal v dotično narodno trgovino in gostilno. Bilo bi pač dobro in bi se tudi lahko zgodilo, ko bi hoteli zato poskrbeti, da bi on dobil „laufpos“ ter bi šel po svetu krošnjari, kakor drugi njegovi rojaki. Mogoče bi se potem spametoval, ker bi moral denar služiti s krošnjo na hrbtu, kar bi gotovo težavneje bilo, kakor pa pisati, kaj drugi delajo; potem bi le mogoče uvidel, da bi dobro bilo, če bi njegov mali sinček tudi slovenski govoril in ne samo „heil“. Toliko naj bode za sedaj, če je pa to preslabo mazilo za njegovo butico, preskrbimo mu gotovo boljšega, ktero mu bode zelo zasmrdelo.

Spodnještajerske novice.

Slovenska zmaga. V občini Staracesta pri Ljutomeru se je vršila dne 11. avgusta občinska volitev. Ta občina je bila dosedaj pod komando „Štajerčevih“ pristavev, pri sedanji volitvi pa so se postavili vrli narodni volilci na volišče kot eden mož ter izvolili v vseh treh razredih same narodne može in s tem iztrgali občino za vselej iz rok „Štajerčevih“ pristavev.

Slovenci konjiškega okraja! V nedeljo, dne 4. septembra bo na volilnem shodu govoril v Konjicah g. Ferdo Roš, naš kandidat za deželni zbor. Pridite tisto nedeljo popoludne vsi na shod! G. poslanec nam bo razložil svoj program.

Iz Loč v Dravinski dolini. Mi kmetje loški se obračamo do Vas, ki vam je na srečo rešitev od tujčeve pete, da nas rešite nemčurskih krempljev. Prosimo vas torej, ustanovite nam „Posojilnico“, da ne bomo vedno odvisni od „Voršus-Vereina.“ Na delo rodoljubno!

Ženo umorili. Na železniški progi blizu Ptuja našli so truplo 23 letne kmetice Šegule iz Dornave. Dasi se je mož umorjene takoj drugo jutro prijokal v Ptuj ter pripovedoval, da mu je ženo grede z romanja vlak povozil ter tudi naročil železen križ, vendar se je orožnikom zbudil sum, da je najbrže ženo sam umoril. In res se je dognalo sledeče: Posestnik Ožbald Šegula v Dornavi je v noči 20. p. m. povabil k sebi dva zidarja, da mu pomagata spraviti ženo s pota. Ker pa žena pri prihodu zidarjev še ni spala, peljal ju je mož pod streho, da počakata, da žrtev zaspi; žena pa le ni hotela zaspati, temuč je nagovarjala moža, ki je hodil oblečen po sobi, naj se spravi spat. Tedaj je planil Šegula po ženi, ji zadrnil v vrvjo vrat, da ni mogla kričati ter jo vlekel s pomočjo na pomoč mu priteklih zidarjev v vežo, kjer so jo s sekiro ubili. Mož ji je nato še prerezal vrat. Potem so še ubito oblekli v praznično obleko ter jo nesli v vreči pol ure daleč do železnice. Počakali so v koruzi na brzovlak ter položili mrtvo truplo neposredno pred dohodom vlaka na tir. Vsi trije morilci so že pod ključem.

Grozovit umor. Dne 22. avgusta je opazil neki delavec na stezi na vzhodni strani Maribora celo lužo

krvi in kito las, nekoliko proč proti Dravi pa popolnoma nago žensko truplo. Obleka je bila krvava in razmetana po dravskem bregu. V umorjenki, ki je imela vrat prerezan, so ljudje spoznali kuharico Antonijo Pozeb, ki je služila pri trgovcu jestvin Čučeku v Mariboru. Žandarmerija misli, da ima pravega storilca v rokah; aretirala je dninarja Antona Majcena iz Podvine, v čegar stanovanju se je našla njegova krvava obleka. Majcen sicer prizna, da je bil v družbi umorjene Antonije Pozeb, vendar trdi, da sta jo dva druga umorila. Če se bo hotel izrezati, bo moral pač razložiti, kje je dobil krvavo obleko in kdo sta bila tista druga dva.

Poskušen umor. 16 letni čevljarški učenec Rudolf Brina od Sv. Marjete pri Rimskih toplicah je napal na deželni cesti 7 letnega krčmarjevega sina Franceta Majcena iz Globokega, ga vrgel na tla in toliko časa tolkel z glavo ob kamen, da se deček ni več ganil. Brina je potem vlekel Majcena proti Savinji, ko pa je zagledal orožnika, je zbežal proti Rimskim toplicam. Orožnik je tekel za Brino in ga na kolodvoru Rimskih toplic zagrabil. Izročil ga je okrajni sodnji v Laškem trgu. —

Obesila se je v Mariboru žena železniškega ključavničarja Josipina Pošnik, ker je bila zaradi žaljenja na časti obsojena v zapor.

Zadušila sta se delavca Anton Stingl in Josip Fresl, doma iz samoborske okolice pri kopanju vodnjaka v Kapelah pri Brežicah. Dokopali so vodnjak do 10 metrov globočine in ker je bila drugi dan nedelja, so vodnjak za ta dan pokrili. To je bil vzrok, da se je v globočini nabralo preveč strupenih plinov. Ko se je v ponedeljek spustil Stingl po vrvi na dno, je takoj omedlel. Fresl se je spustil brž za njim, a se je istotako onesvestil. Potegnili so z železnimi kavli ponesrečena iz vodnjaka, a poklicani okrožni zdravnik dr. J. Strašek je konstatoval le smrt.

Strela je udarila dne 23. avgusta krog četrte ure popoldne v farno cerkev v Grižah pri Celju. Ker je bil strelovod ravno v popravilu, ni bila strelovodna žica dovolj napeta, zaradi česar je strela krenila z žice v žleb, pobila mnogo šip, potem je šla skozi zakristijo v cerkev, kjer je tudi precej škode napravila.

Slepar. V Vojniku je bil aretiran nek Maks Weisenhof, katerega so pa spoznali za Roberta Blaschitza iz Ptuja, ki je osleparil več ljudi. Okrožno sodišče v Celju ga bode izročilo dunajski deželni sodnji, ker je bil tudi na Dunaju več goljufij napravil, potem pa s svojo ljubico Hermino Kastner pobegnil.

Nadobudna dečka. Pred kratkim sta dva majhna dečka v Mariboru ukradla razne stvari iz izložbe trgovca Turada. Ker se jima je tako izvrstno posrečilo, obiskala sta še knjigotržko prodajalno Scheidbacha v Gosposkih ulicah ter ukradla iz izložbe pri belem dnevu sedem potovalnih knjig.

V Zrečah je umrla soproga uglednega rodoljuba H. Dobnika v cvetu svojih let. Padla je kot žrtva jetike, te neizprosne morilke mladosti.

V Vitanju, trgu ob zelenem Pohorju, preti vse narodno življenje zaspati. Edino, kar nas še drži po koncu, je „Posojilnica“, o kakem narodnem društvu, o

veselicah, ki so vir narodne navdušenosti, ni sluha ne duha. Kako dolgo še — se bodo množili renegati in gospodovali v trgu? — Ali ni med nami nikogar, ki bi prijel vajeti v roke?

Na Prihovi je umrl na Velike maše, dne 15. avgusta župnik Valentin Tamše. Pokojnik je bolehal precej časa na srčni hibi. Med ljudstvom je bil prav priljubljen radi svoje radodarnosti in prijaznosti. Ubožcem je bil njegov farovž vedno odprt. Pogreba se je udeležila ogromna množica ljudstva in duhovnikov. N. v. m. p. —

V Čadramu je pel prvo sv. mašo v nedeljo 21. avgusta č. g. J. Srebre. Slavnostni govor je imel priljubljeni propovednik dr. Ant. Medved iz Maribora.

Iz Ljutomera se nam poroča, da je tudi do ogrske meje priromal narodni kolek in da ga v Ljutomeru edino prodaja narodni trgovec gosp. Alojzij Vršič, ki ima v zalogi tudi vse druge Ciril in Metodove reči. Sezite Ljutomerčani pridno po narodnem kolku!!

Napad. Neznani lopovi so v noči od 6. na 7. m. m. v Cerkoveah napadli mizarskega pomočnika Simona Majcena iz Zgornje Jablanice in ga tako pretepli, da je umrl. Storilec so na sledu.

Pri sv. Marku niže Ptuja se snuje gasilno društvo za vseh devet vasi markovske fare. Tako društvo je potrebno in smo si ga želeli že dolgo let. Mnogo sreče!

Alojzij Muršič, ptujskega nemškutarskega „štajerca“ sotrudnik — pomočnik morilca. Več o tem poročamo prihodnjč.

S Koroškega.

Nemčurski učitelji — naši grobokopi.

I.

Julijan Apostata je hotel vpeljati zopet rimsko-grško poganstvo ter uničiti, da, čisto iztrebiti krščanstvo. Vse vplivne faktorje je zjedinił v boj zoper krščanstvo; postave, vojsko, ječo, denar, čast, filozofe, a opravil ni nič. In na kaj pride vsled tega zlobnozvitih kronani modrijan? Najzmagovitejši vojna je — šola! Kar je bilo dobrih, večjih in slavnih šol v njegovem širnem carstvu, na vse katedre je postavil poganske učitelje. Kristjanom je tako vzel šolo, vir omike in modrosti, ter jih je tako pahnil v nevednost, izdal jih je neumnosti, prodal javnemu zasmehu. —

Najprej zapreti narodu vsako pot do omike, in potem jih zmerjati neolikancem, to je barbarsko dejanje, apostatsko maščevanje, in to je — naj sliši širni svet — dandanes koroški zistem, koroška specijaliteta. Nekak vrhunec barbarstva in pesoglavstva vidijo naši nemški „gospodarji“ dežele v — ruski knuti. Grdi farizeji! Nas pa tepete s krutejšo šibo, s šibo naš narod požirajoče šole. — „Ne bojte se ljudi, ki vas morejo umoriti na telesu,

a bojte se tistih, ki vam morejo dušo in telo pahnuti v večno pogubo.“ To velja narbolj o našem koroškem šolskem zistemu. Ob vero in omiko, ob narodnost in spoštovanje svojega očeta, ob zadovoljnost in bistrost slovenskega duha nas spravlja.

Naj še tako glasno hvalijo svojo novo šolo, naj nje sad kujejo med zvezde, vse to je starišem pesek v oči. Bojmo se Danajcev, če nam tudi ponujajo darila!

Lahko se bomo o tem prepričali!

Okoli 120.000 je Slovencev na Koroškem, a imajo le jedno pravo narodno šolo. Vse druge so pa t. z. utrakvistične. Vražja beseda, a šole še hujše za narod! Kajti na vseh utrakvističnih šolah, pa bodi od Šmohora do Spodnjega Dravberga, poučuje se samo v prvem razredu in le prvo leto (v drugem letu tu in tam) v slovenskem jeziku. Pa kako! Vsaka tretja beseda učiteljeva je ali spakedrana, ali nemška. V letih torej, v katerih otrok še ne ve, zakaj da je sploh šola, in zakaj se on nezavestno premikava po šolskih klopeh, v teh letih ga pitajo malo s slovenskimi besedami. Tedaj je otroku še skoro vse eno, ali vpije nanj učitelj ali papagaj! Toliko da učitelj more zatrjevati, saj učim slovenski. In značaj utrakvistične šole je rešen! Ako se otroški razum začne le malo kazati in razvijati, ko nežna otroška duša hlastno grabi po vsem, kar sliši in vidi, tedaj mu ponujajo le nemške besede in kažejo mu le nemške črke in knjige. In kako mu le-te hvajlijo in ponujajo! In tiste vražje opombe, hudomušne gloze, smešne opazke, s katerimi mu skušajo ognjusiti slovenščino!

Vsaki otrok mora tekom šolskih let postati nemški janičar. — In okoli 15000 ubogih slovenskih otrok je nerešljivo vkovanih v krute sponse uradnega ponemčevanja. Petnajst tisoč sužnjev tpinčenih v barsbarskih mučilnicah oplakuje mati Slava na Koroškem!

Nov celovski okrajni glavar. Za vodjo celovškega okrajnega glavarstva je imenovan deželnovladni svetnik Mat. vitez Grabmayer.

Samomor. Pri Gospeveti se je vrgel pod vlak celovski meščan in zidarski mojster Kleindin. Vlak ga je usmrtil.

Grezen umor. V nedeljo, dne 28. avgusta ob 1/211. uri ponoči je bil na Poljani pri Prevaljah na grozen način umorjen 31 let stari kmetski sin Tomaž Verčko. V gostilni se je sprl z nekaterimi tovariši, ki so ga potem na cesti napadli. Pobili so ga s kolom in mu prebili črepinjo in nato so ga še z noži razmesarili. Pač skrajna surovost in podivjanost. Nekaj sokrivcev so že prijeli, glavni zločinec, Jožef Ence, pa je pobegnil in se potika po gozdu okoli.

Razne stvari.

Cenjenim naročnikom in prijateljem našega lista se iskreno zahvaljujemo za delovanje v prid „Slov. Štajerca“.

Le tako naprej! Naj se ne najde vaši v zeleni Spodnji Štajerski, v kateri bi ne bil „Slov. Štajerc“ mogočno razširjen.

Čim bolj razširite naš list, tem več ste storili za slovenski narod, katerega moramo zbuditi iz političnega spanja, ako ga hočemo rešiti pogina, ki mu preti od hinavskih prijateljev.

Ako hočemo imeti zdrav in samostojen narod, potem moramo vsi delovati po geslu: „Vse za narod!“

Nekaj o peku in županu Orniku. Pek in župan Ornik je po rodu pristen Slovenec. Ko je prišel pred kakimi 25. leti v Ptuj k svojemu stricu, še nemške besede ni znal. Mož je tedaj zatajil svojo slovensko domovino, svoje stariše in svoj materin jezik! Postal je odpadnik, ker človek slovenskega pokolenja nikoli ne more biti Nемец! Ornik tudi navadno nič neče slovenski znati; slovenski zna dobro le tedaj, če se gre za njegovo trgovino, če je treba priporočati pekarijo, moko, otrobe. Takrat pusti celo slovenska naznana tiskati, zaradi kojih ga je poslanec Wolf svoje dni v Mariboru kot kruhoborca pošteno zdelal. Pek in župan Ornik je hudo nadut ali napihnen in domišljav. Dosegel je častna mesta brez posebnega znanja. Kajti kot fant ni mogel zdelati niti štirih razredov male gimnazije v Ptuj, dasi se takrat od dijakov ni zahtevalo mnogo, posebno še od onih iz mesta! Pa Ornik je tudi tu obtičal! Danes pa hoče vse komandirati, kar se mu pusti, začeni od profesorjev gimnazije, učiteljev, pa doli do policistov in mestnih odbornikov. Zgodilo se je, da se je učiteljem prepovedalo obiskovati gotove gostilne, občevati z gotovimi kolegi, kupovati pri gotovih trgovcih itd. Kako je postopal Ornik s prijateljem Kalchbergom, kateri mu je pomagal „Štajerca“ ustanoviti in razširjati, to je pokazala pravda, v katero je zakopal Ornik prijatelja Kalchberga. V tej pravdi je nastopil kot priča bivši mestni uradnik Majer. Ta je pod prisego Ornika obdolžil, da je moral kot mestni uslužbenec po naročilu župana Ornika ponarediti ali falzificirati razne račune. Ornik je sicer vse tajil, pa do danes ni bilo slišati, da bi bil Ornik Majerja zatožil zavoljo krivega pričanja. To bi vendar moral Ornik kot župan in deželni poslanec že davno storiti, če hoče sploh dokazati, da je Majer lagal! Kje pa tu ostane Ornikov napuh?

Nemškutarski „Štajerc“ in šole. Ta veleizdajalski list, ki hoče biti glasilo slovenskih „naprednjakov“, je v zadnji številki pokazal, da ni prav nič „naprednjaški“. Slovenske kmete svari, da naj nikar ne dajo svojih otrok v mestne šole, in sicer svari na tak način, da mora vsakemu razumnemu človeku sumljivo postati. Nemčurski „Štajerc“ prosi, da naj se le „tisti dajo študirat, ki bojo uk dokončali in svoj cilj dosegli.“ S tem misli gotovo duhovnike, odvetnike in profesorje, po katerih on tako udriha. Slovenski kmetje bodo pa vedeli, da je razun teh gospodov še mnogo nižjih in višjih uradnikov po mestih, katerim se desetkrat bolje godi kakor kmetu, čeprav niso dosegli svojega cilja. Nekateri pridejo v mestu tudi do svoje hiše in včasih

tudi do trgovine. Kdor ima nekaj šol in je potem potrjen k vojakom, dobi pozneje povsod dobro službo. In takih meščanov se štajerski in koroški nemčurji zelo boje! Ne skrb za slovenskega kmeta, marveč strah pred slovenskimi meščani je narekoval Orniku one svarilne besede!

Kar se tiče nevarnosti za otroke po mestih je pa res, kakor ptujski „Štajere“ trdi. Nemčurji ti spridijo vsakega slovenskega otroka, ako ga dobe v roke! Zato pa, slovenski stariši, le pazite, kam daste otroke na stanovanje! Da, da, tudi za tem tičijo tiste nemčurske „skrivne sanje“!

Sodba poštenih Nemcev o ptujskih mogočnejih. Neki pošten nemški časnik je pred kratkim priobčil sledeče: Kakor strela z jasnega neba nas je zadela novica, da je iz Ptuja prestavljen priljubljeni naš ravnatelj Löbel. Vse pametnejše meščanstvo je vposlalo z več nego 100 podpisi zaznamovan protest proti samovoljnemu in brezobzirnemu postopanju tukajšnjih paš (Ornig in drugovi). Ptujске šole bodo postale kakor čebelnjak, kajti učiteljstvo mestno bo kar tako frčalo noter in ven, dokler ne dobijo ptujski mogočnejši in njihovi kimovci takega, ki si bi pustil kar stopati na vrat. — Gotovo jim je bil gosp. Löbel premalo nemški, so pa oče Ornig oblekli frak in cilinder ter v Gradcu izposlovali njegovo premeščenje. Kaj pa ti, slovenski kmet, mar misliš res, da imajo ta stric ravno zate večjo ljubezen!

Ta je pa prav dobra! Iz sv. lenartskega okraja v Slovenskih goricah se nam piše sledeče: Cenjeni gospod urednik! Jaz sem eno prav „kunšno iztuhtal“. Jaz sem naročen na tistega „Štajerca“, ko pravite, da je „pekov Štajere“ ali prava „giftna krota“. Ta „Štajere“ se mi pa zelo čuden zdi, zakaj samo čez Slovence zabavlja, čez Nemce pa nič, zato mu pa nečem nič denarja poslati, pa ga vseeno že dolgo časa zastoj dobivam. Pa ne samo jaz, marveč še veliko drugih je, ki ga nočejo plačati. Jaz sem tudi sosedom rekel, da naj tako store, če hočejo dosti papirja imeti, saj ne bere ga tako nihče. Bomo pa konjske fige v njega zavijali, ker pečenke bomo letos malo pri nas imeli, ker bo še kruha primanjkovalo, ker nam je toča vse vzela. Zdaj bomo pa te kronice, ker „giftna krota“ v vsaki svoji številki vedno za naročnino ali „šmirgeld“ „fehta“ in cvili, da naj ji pošljemo — raje za „Slovenskega Štajerca“ poslali, ker on je res pravi korenjak. Že samo vsled tako žalostnega postopanja bo morala „krota“ erkiniti. Vidite, gospod urednik, to sem zapisal, da bodo o tem ljudje vedeli, kako se naj ravnajo in da bodete tudi vsi vedeli, kako sem „kunšten“.

Zahvala. Podpisani odbor Čitalnice v Brežicah izpolnjuje prijetno dolžnost in se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da se je slavnost otvoritve Narodnega doma v Brežicah tako lepo, tako sijajno izvršila. Posebno se zahvaljuje slavnim pevskim društvom „Jeka“ v Samoboru, „Sloboda“ in „Kolo“ v Zagrebu, „Slaveu“ v Ljubljani, „Celjskemu pevskeemu društvu“, pevskeemu zboru „Celjskega delavskega podpornega društva“, „Eдинosti“ v Žalcu in vsem drugim pevcem, ki so s svojimi izrednimi produkcijami povzdignili slav-

nost. Nadalje se najtopleje zahvaljuje slavnim sokolskim društvom iz Zagreba, Celja in Ljubljane. Zahvaljuje se vsem častitim gostom, ki so s svojim prihodom pripomogli do velikanskega moralnega vspeha slovenske stvari v Brežicah. Živi Vas Bog! — Za odbor Čitalnice v Brežicah: Dr. I. Strašek, predsednik; B. Kunčej, tajnik.

Zahvala. Podpisani pripravljalni odbor za društvo „Brežiški Sokol“ izreka vsem, ki so pripomogli, da se čim preje oživi omenjeno društvo, svojo najiskrenejšo zahvalo. Zlasti se pa zahvaljuje požrtvovalnim narodnim damam, ki so prevzele razpečevanje jestvin itd. v paviljonih, posebno častitim gospem: Černelčevi, Kunejevi, Reharjevi, dr. Strašekovi, dr. Srebetovi in Umekovi. Nadalje se zahvaljuje najtopleje vsem gospodičinam, ki so s svojo neumorno agilnostjo pripomogle k tako lepemu gmotnemu uspehu. Vsem skupaj kliče mo kreпки „Na zdar!“ — Pripravljalni odbor „Brežiškega Sokola.“

Odkod je naša domača zelenjava. Naše najnavadnejše vrste zelenjave so iz tujih dežel ter so rabile mnogo časa, da so se vdomačile. Celo navadno zelje je iz inozemstva, in sicer iz Egipta. Stari Rimljani so ga prinesli od tam. Špargeljni so doma v Aziji, okusni artičoki pa v Andaluziji. Špinača je prišla iz srednje Azije. Bob je bila Grkom priljubljena jed, dočim je fižol iz Indije. Lečo so jedli siromašni ljudje v Egiptu in znano je, kako so židje pogrešali v puščavi čebulo in česenj. Grah so tudi že poznali stari narodi, toda jedli so ga le, ko je dobro dozorel. Krompir je prišel k nam iz Virginije v Severni Ameriki ter je najmlajša in tudi najpopularnejša zelenjava in na miži siromaka in bogatina enako priljubljena jed.

Zunanje novice.

Cesar je pomilostil vseh 21 huzarjev, ki so bili lani v Lvovu obsojeni v večletno ječo, ker so se uprli čez tri leta služiti.

Reparski napad. V trebanjskem okraju blizu Št. Ruperta na Kranjskem je neznan človek napadel delavko Uršulo Oreščak, doma iz Št. Ruperta, ko se je vračala domov. Neznanec je delavko vrgel na tla in jo oropal, potem jo je pa še natepel, da je morala iti v bolnico. Orožniki še niso prišli na sled napadalcu.

Boj z divjim mačkom. V Gorjancih blizu Žumberka je obstrelil grajski nadlogar Danijel Gašparovič divjega mačka. Pri zasledovanju se je ranjeni maček potuhnil pod neko bukov, a ko se mu je lovec približal na 20 korakov, zagnal se je razkačeni maček v loveca, vendar se je temu posrečilo, ga z enim strelom usmrtiti. Maček tehtal 8 1/2 kg.

V tri leta ječe je bil obsojen na okrožnem sodišču v Gorici neki Henrik Arivosto, ker je v neki gostilni v Tolminu izustil besede, žaljive za cesarja. Prisodili so mu toliko, ker je bil prej že obsojen radi takega čina.

Ženska v plamenu. V Rovinju se je dogodila huda nesreča. Dekla nekega uradnika je hotela s po-

možjo petroleja zažgati oglje. S tem pa je ravnala tako neprevidno, da je z gorečo žvepljenko zažgala petrolej v vrču, ki ga je imela v rokah. Petrolej je eksplodiral, s čimer se je užgala nje obleka. Uboga ženska je zadobila grozne opekline zlasti na prsni, tako da dvomijo zdravniki, da li ji bodo mogli rešiti življenje.

Slovenec podkonzul. Slovenec dr. Josip Goričar je imenovan za podkonzula v Jasi na Rumunskem.

Dve ladiji skupaj trčili. Trgovinski parnik „Epidauro“, last dubrovniske parobrodne družbe, je zadel pri izhodu iz tržaške luke v križarko „Zenta“ ter jo težko poškodoval. Pa tudi „Epidauro“ je dobil luknjo ter mu je moral priti na pomoč vladni parnik.

Štiri osebe so zgorele pri požaru tovarne za celulozo v Libereh. Tovarnarja Hirschauerja in njegovega sina so zaprli, ker sta na sumu, da sta sama zažgala nalašč.

Gardni kapitan Zvezniški, ki je bil pri atentatu na Plehveja nevarno ranjen, je imenovan za carjevega pobočnika.

Morilec ruskega ministra so baje spoznali. Isti se zove Sazanov, je bil popreje v Moskvi dijak ter je sin bogatega lesnega trgovca v okraju Saratov. Nadalje se je baje tudi dognalo, da je sokrivec umora neki Sikorski, ki je po atentatu vrgel usodni zaboj v Nevo. Tretji med zaprtimi, neki Braunstein, je sicer politično sumljiv, a pri atentatu ni bil soudeležen.

14 otrok utonilo. Blizu Dévénya na Ogrskem se je kopalo v Donavi 14 otrok na takem kraju, kjer je kopanje prepovedano. V hipu se je prikazal ob bregu orožnik in otroci so se ga tako prestrašili, da so hoteli preplavati reko, da mu uidejo na nasprotno stran. Donava pa je tam zelo deroča in vseh 14 otrok je utonilo. Proti orožniku se je začela preiskava, ker se sumi, da je nalašč otroke zastrašil.

Mrtev otrok v cerkvi. V Elizabetni cerkvi na Dunaju je našel mežnar v klopi povezan zavoj. Ker je mislil, da je kdo stvar pozabil v cerkvi, nesel je zavoj hraniti v žagrad. Čez dva dni je začelo iz zavoja smrdeti, vsled česar ga je mežnar odprl ter našel v njem par dni staro mrtvo dete. Sodi se, da je mrljčka mati nalašč prinesla v cerkev, da ji ni bilo treba dragih pogrebniških stroškov plačati.

Usoden revolver. Baron Andrej Banffy je prinesel iz Lipika na Dunaj s sabo revolver, s katerim se je pred dnevi ustrelil njegov nečak, sin poljedelskega ministra Taliana. Na Dunaju je izročil vratarju svršnik, kateremu je izpadel iz žepa omenjeni revolver, se sprožil ter je krogla zadela vratarja.

Ijubimska drama v železniški čuvajnici. Pred meseci je prišel na postajo Nuštar mladi praktikant Peter Savić, ki je takoj pričel intimno razmerje z lepo ženo železniškega čuvaja Jura Novakovića. Da bi stvar ne bila preveč sumljiva, naročil se je pri čuvaju na hrano. Pretečeni teden je imel Novakovič službo na postaji. Proti 10. uri zvečer se je vrnil domov po toplo suknjo. Čuvajnica je bila temna, okna zagrnjena. Čuvaj je mislil, da je žena že spala, zato je prišel po prstih k vratom. Ko je vrata odprl ter prižgal luč, zagleda

svojo nezvesto ženo s praktikantom v postelji. Čuvaj se je raztogotil, zgrabil sekuro, ter sekal po obeh toliko časa, da se nista več ganila. Potem je zaklenil vrata ter opravljal vso noč službo. Drugo jutro je naznanil žandarmeriji, da je nekdo njegovo ženo in praktikanta umoril. Seveda je žandarmerija takoj uganila, kdo je morilec ter Novakovića oddala sodišču.

Dvojno maščevanje. V poreški okolici je posestniku Radovanu njegov sosed opustošil iz maščevanja vinograd. Sodišče je prisodilo maščevalcu razen kazni še večjo odškodnino Radovanu. Nedavno je šel Radovan v Poreč k sodišču, da se za odškodnino vknjiži na sosedovo posestvo. Dasi je hodil pri belem dnevu in v družbi dveh oseb, ga je maščevalni sosed iz zasede ustrelil.

„Zakon“ med dvema ženskama. V nekem predmestju v Londonu so te dni prijeli nekega majhnega starega možička, ki je bil pijan. Na policiji je povedal, da se piše Katarina Coombes, starost 68 let, slikar sob. Skoro pol stoletja je veljala ta ženska za moža. S 15. letom se je poročila z nekim Percivalom Coombesom, pozneje pa nastopila kot možki ter vzela za ženo neko deklico, s katero je živela skupaj 14 let. Ta Katra je delala v svojem življenju na ladjah, v tiskarnah, v raznih delavnicah in povsodi so jo imeli za možkega.

Japonska kopališča so še skoraj povsod primitivna, ki bi Evropejcu delala muke in skrbi. Vsak gost pripelje z volom ali z oslom svoje potrebno pohištvo in živež ter si najme za šest novčičev sobico. Kuha si vsak doma svoj riž ter ga uživa pri stolčku na tleh. Kopljejo se skupno, in sicer ponekod v tako vroči vodi, pred katero bi Evropejec zbežal.

Grozovit vihar, ki je divjal te dni po nekaterih krajih severne Amerike, je napravil nad 2 milijona dolarjev materialne škode. Najhujše so trpela mesta New-York, Št. Paul in Minneapolis. Most čez Misisipi je razdjan; katoliška sirotišnica se je zrušila ter je bilo ranjenih 25 otrok. V Minneapolisu se je porušila mnogonadstropna hiša ter podkopala 200 oseb. V Št. Paulu in okolici je ubitih 10 oseb.

Izlet na Žigartov stolp priredijo Slovenje-Bistričani v soboto dne 3. in nedeljo dne 4. septembra tega leta ter vabijo tudi zunajšnje prijatelje in prijateljice turistikke k mnogobrojni udeležbi. Odhod iz Slovenske Bistrice v soboto popoldne; kdor pa se sramuje spati na senu ali slami, lahko se pridruži oddelku, ki odide v nedeljo zjutraj ob 3. uri. Zbirališče obakrat v gostilni g. Petra Novak. Vstopnina za vsako osebo 50 v; udje slovenskega planinskega društva, ki se izkažejo z legitimacijami, so za sebe in svojo obitelj vstopnine prosti. Za dobro kapljico bode poskrbel g. Podkrižnik, da ne opešamo od žeje; kdor pa hoče pri tem tudi kaj prigrizniti, naj za to skrbi že doma in si torbico napolni z vsem potrebnim. Za dobro voljo skrbeli si bodemo sami, ker pohorska godba nima časa. Kdor se hoče z nami veseliti in za par uric uživati sveži pohorski zrak ter raz stolpa občudovati krasoto naše slovenske domovine, naj se nam pridruži.

Družba sv. Cirila in Metoda slovenskemu narodu.

Akademično ferijalno društvo „Prosveta“ je uvedlo narodni kolek v korist družbe sv. Cirila in Metoda in iz krasnih uspehov, ki jih je v kratki dobi doseglo pri tem rodoljubnem podjetju, je razvidno, da tiči v narodnem kolku nov trajen vir dohodkov naši šolski družbi.

Družba sv. Cirila in Metoda je prevzela 18. avgusta t. l. kolek v svojo upravo ter tem potem prosi vse domoljubne Slovence, da jo podpirajo. Z narodnim kolkom hočemo prinesiti narodni davek na rame najširšega občinstva, ki se mu s tem omogoči položiti tudi najmanjši obolus na altar domoljubja.

Kakor majhne kapljice naj se zbirajo darovi iz vseh pokrajin, kjer se čuje govorica slovenska, stekajo naj se v močne potoke in široke reke, ki bodo ustavile tuji naval. Naj ne bo listine, ne pisma, ne razglednice, ki bi ne nosila znamenja, da jo odpošilja rodoljubka ali rodoljub. Kolekovane vstopnice na vseh zabavnih priredbah naj bodo znak, da ni trenutka, v katerem bi Slovence pozabil slovenske dece. Vsa narodna društva naj s kolekovanjem svojih listin in razširjanjem kolka dokažejo, da umevajo pomen medsebojne podpore narodnih organizacij. Znamenje narodne trgovine naj bo, da se v njej dobiva narodni kolek. Občinstvo naj ga povsod odločno zahteva.

V polnem zaupanju, da bo vse slovensko občinstvo podpiralo razširjevanje narodnega kolka, beleži:

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1904.

Opomba: Z ozirom na pošto se priporoča lepiti kolek na drugo stran odpošiljatve. — Trgovcem in trafikam se more, ako naročajo najmanj 1000 izvodov, na njihovo izrecno zahtevo dovoliti rabat. Če takoj plačajo naročene kolke, da jim družba na 1000 kolkov 50 kolkov po vrhu. — Narodni kolek se naroča z naslovom: „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.“ To vodstvo uraduje v društvenih prostorih „Narodnega doma“ I. nadstropje v Ljubljani od 3. do 6. popoldne vsak dan izvzemši nedelje in praznike.

Tajništvo vodstva družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani bode poslovalo odslej redno vsak dan, izvzemši nedelj in praznikov, od 3. do 6. ure popoldne v družbini sobi v „Narodnem domu“. To se naznanja s pristavkom, da se prodaja tam tudi „narodni kolek“.

Listek.

Kozak.

„Z Bogom torej, Ivan Štefanovič!“ je dejal stari bradati vojskovodja Mihajlo Nikolajevič mlademu častniku. „Da se srečno zopet vidimo!“

„Z Bogom, prijatelj!“ so pozdravljali tovariši Ivana. Njemu pa je igral ponosen nasmeh okoli usten,

ko je sedel v sedlo. Izročena mu je bila nevarna naloga; skozi sovražne vrste je moral prenesti važno vest drugemu oddelku ruske vojske.

„V dveh urah sem tam!“ je rekel in naglo zamahnil z roko v pozdrav. „Moj ‚Sokol‘ leti kakor strela. Z Bogom, bratje!“ Nalahko je stisnil konja s stegni, da se je spustil v dir.

„Bog in sreča junaška!“ so klicali za njim.

Ivan Štefanovič jih je komaj še slišal, bil je že daleč spredaj pri stražah. Nepremično so stali nekateri kozaki za grmovjem, držali konje za uzde; drugi pa so sedeli ali ležali na rosni travi; dolge sulice so imeli zapičene v zemljo in ovili okoli njih vajeti.

„Port Artur“, je naglo in tiho izrekel geslo, ko je došel do straže in hitreje je jahal dalje v vedro polno jutro.

Iz jasnomodrega neba je sijalo žarko solnce na nerodovitno, pusto pokrajino. Iz daljave je slišal zamolklo grmenje topov in gosti prasket pušek. Rahlo se je zazibaval zrak in so zatrepetavala tla. Nikjer pa ni bilo videti sovražnika niti smodnikovega dima. V bližini je bilo vse tiho.

Hitreje mu je utripalo srce od radosti in ponosa. Ivan Štefanovič je bil kozak z dušo in telesom. Konj, orožje, car in Rusija, to mu je bilo vse na svetu. In zdaj je bil na potu, da si pridobi veliko zaslugo za obožavanega carja in za strastno ljubljeno domovino. Nikdar v svojem življenju se ni čutil tako srečnega kakor danes. Kaj poreko oče in mati, brata in sestra, če dobe glas, kako junaško je izvršil važno in nevarno nalogo. Kako ponosna bo nanj nevesta Vasilisa, ko se vrne s križem domov! Bodi najpogumnejši med pogumnimi, molila bom zate, mu je rekla, ko mu je slonela poslednjič na prsih in poljubljala ga vedno zopet iznova s svojimi prožnimi rdečimi ustnicami.

Solza mladeniške navdušenosti in ginjenosti mu je kanila iz oči, ko se je spominjal svoje hrabre ljubice. Kaj bi dal, da bi ga mogla videti danes, kako bo švignil sredi skozi japonske voje.

Sokol je dirjal rahlo in naglo; komaj so se dotikala njegova kopita tal. Na črni svileni grivi in na gladkem vratu se mu je lesketal solnčni svit, ko je letel konj kakor po zraku, kakor bi hotel tekrovati z vetrom. Kakor demant so se iskrile velike oči žlahtni živali; široko je odpirala nozdrvi in srkala vase sveži jutranji zrak. Ponosni jezdec na ponosnem konju sta hitela mimo grmičevja in dreves in skal kakor begoten sen.

Ivan se je bližal hribu, ki so bile za njim raztresene japonske čete. Lotila se ga je nekaka svečana razburjenost. Zdelo se mu je, da je vanj uprtih tisoč in tisoč ruskih oči, polnih pričakovanja. Čutil je, da je v njegovih rokah usoda tisoč in tisoč ruskih vojakov, čutil je, da je v njegovih rokah sreča marsikatere matere, žene, neveste in sestre, sreča marsikaterega očeta, brata, prijatelja. In više je vzdignil glavo in srce se mu je širilo od veselega ponosa.

Prijezdil je na vrh hriba. Daleč tam spredaj so se pomikale temne postave. Hitro je pogledal skozi daljnogled. To so bili japonski oddelki; izginili so za

gozdom. Že se je veselil, da mu bo zdaj pot prosta. Zavriskal bi od veselja. Kmalu pa je zapazil tuintam temne pike, ki so se premikale počasi in včasih izginile za drevjem in grmičevjem. To so bile sovražne patrolje. Nestrpno je čakal, da je bilo dvoje patrolj dovolj daleč narazen.

Zdaj je bilo vse odvisno od tega, ali bo zadel pravo smer ali ne, ali bo prišel zadosti daleč mimo stalnih straž, ki morajo biti skrite tam zadaj.

Počakal je še trenotek. Srce mu je bilo do vratu, mišice so mu jele trzati. Čutil je, kako ga stiska nekaj v grlu. Nejevoljno je vzdignil glavo.

„Naprej, Sokol!“

Teško je zadržaval iskro žival. Krenil je za grmovjem po hrbtu hriba in potem navzdol v dolinico, posuto z drobnim peskom. Tukaj se je manj slišal topot konjskih kopit. Počasi je jahal dalje. Že je slišal japonske trobente in ukaze, že je razložil pisane našitke na njih uniformah.

„Zdaj, Sokol, pokaži, kaj moreš!“

Mlasknil je z jezikom in precej se je spustil Sokol v dir. Sredi med dve straži je ravnal jezdec konja. Naenkrat je počilo in zažvižgalo po zraku. Prestrašeni konj je stisnil ušesa nazaj. Počil je strel za strelom. Ivan je zamižal, pa le za trenotek. Le naprej, naprej! Le tam je rešitev!

Vsi njegovi živei so napeti do skrajne mere in krčevito se prijemajo mišice sedla. Vsaka sekunda utegne privedi smrt. Konj leti kakor strela, jezdec se z obrazom skoraj dotika vihrajóče grive. Prasketanje sovražnih pušk ponehava in polagoma utihne popolnoma.

Globoko je vzdihnil Ivan, ali tedaj je zagledal od leve oddelek japonskih konjenikov. Že so zagledali tudi oni njega in naravnost proti njemu so obrnili konje. Vsak trenutek so rasle temne postave, že je mogel razločiti kozak tope, rumene obraze z divjimi, poševnimi očmi. Pred njimi je jezdil majhen častnik na črnem konju; njegova gola sablja se je lesketala v solncu in zagorevala kakor ozek zlat plamen. Za trenutek je obrnil glavo k svojim ljudem in jim zakričal nekaj. Nato se je odcepil oddelek čete, da bi prestregel Rusu pot spredaj. Streljal ni nihče. Hoteli so imeti kozaka živega.

Ivan je vzdignil levico k zobem in z enim potegljajem razparal rokav, kjer je imel všito važno poročilo vojskovoja Mihajla Nikolajeviča. Papir je bil shranjen v drobni okrogli kapsuli iz kovine. Ivan je prijel kapsulo z zobmi in jo shranil v ustih.

Nekaj težkega mu je leglo na prsi. Sokol je bil sicer mnogo hitrejši od japonskih konj, toda Ivan se je bal, da bi se mu ne spodteknil, zakaj tla so bila zdaj blatna in močvirna.

Vedno bliže prihaja drhal, živ klopčič ljudi in konj. Telo ob telesu, sedlo ob sedlu topota mnogoglava pošast s topim grmenjem po tleh. Ivan je upognjen z životom in glavo nad konjevim vratom in gleda venomer proti zasledovalcem. Sokol naj si izbira sam pot, da ne stopi v jamo in si ne izvine noge.

Vesel nasmeh zaigra kozaku na razgretem obrazu; njegov konj je prehitel zasledovalce, ki so jahali od leve naravnost proti njemu. Treba je uiti še četi, ki so je odcepila in namerava zastaviti pot spredaj.

Sokol dirja dalje kakor bešen, ušesa tišči h glavi, široko otvorene nozdrvi mu trepečejo, bele pene pokrivajo uzde in lete na tla kakor snežinke. Ivan meri razdaljo med sabo in konjeniki; če vztraja Sokol le še dve minuti, potem sta rešena. Hitro seže jezdec po nogajki, kratkem usnjenem biču s svinčeno kroglo na koncu in ga zavilhti v zraku. Nejevoljno zmaje Sokol z glavo, češ, saj storim, kar morem.

Tedaj se pokaže globok in širok jarek. Kakor pšica zleti Sokol preko njega in veselo zavriska Ivan v srcu. Japonci pa obstanejo vsi ob tej oviri, le jeden jo preskoči in hiti kozaku naproti. Že sta si le par korakov narazen.

Naenkrat se vzdigne Ivan v stremenih in izdere sablo iz nožnice, v drugem trenutku je ob strani Japonca, za hip mu pogleda v zlobne majhne oči, pogleda njegov rumeni obraz z ljuto stisnjenimi usti in redkimi brkami — in v zraku se zablisne kozaki meč. Zevajoča rana se odpre Japoncu na obrazu od čela do ust in kri brizgne visoko v zrak. Kakor divja zver zatuli ranjenee; počasi zdrsne s konja, se lovi v zraku in obvisi v stremenih. Preplašeni konj vleče svojega jahača po zemlji proti jarku in povsodi za njima so tla krvava.

Ivan je izpodbodel konja in ga zasukal proti nizkemu grebenu. Ko so Japonci videli, da ne dobe kozaka živega, so jeli streljati za njim. Ivan je dirjal kakor v omotici dalje in kmalu došel preko grebena. Šele zdaj je videl, da ga je zadela krogla v bok. Začutil je pekoče bolečine.

Tiščal je robec ob rano, toda kri je tekla venomer in kmalu je bil ves robec moker. Ožeti ga je moral dvakrat, preden je došel ves truden v ruski tabor. Komaj je oddal poročilo, je že omedlel. Položili so ga s konja na nosilnico.

Obvezali so mu rano in mu dali konjaka. Zopet je odprl trudne oči. Po ušesih mu je šumelo, pred očmi so mu zaplesali rdeči kolobarji. Komaj je spoznal generala, ki se je sklonil k njemu in mu stiskal roko.

„Ivan Štefanovič, rešili ste dvajsettisoč Rusov!“ je dejal general. „Čast in hvala takemu junaku! Takoj moramo spremeniti fronto!“

„Rešil . . .“ je mrmral Ivan in solze veselja so mu prišle v oči! „Oh . . . Rusija moja . . . Vasilisa, Vasilisa!“

Njegovo truplo je pretresel kratek sunek, glava mu je klonila nazaj. Tiho so stali ruski oficirji okoli njega.

„Rusija . . . Vasilisa . . . Sokol!“ —

Njegov konj je stopil k njemu; žalostno je gledal mrtvega gospodarja, in generalu se je zdelo, da blesti v demantnih očeh kozakovega konja nekaj kakor solza.

(Po „Narodu“.)

ŠALJIVI ŠTAJERC

Kako je Jelenški Boštjan iskal zaklad.

(Resnična dogodbica izza pretekle zime. Spisal —e—.)

Naš prosti narod je še vedno precej vdan raznim čarovnijam, babjeverstvom in vražam; verujejo še ljudje na môro, ki sesa kravam mleko, na uroke pri svinjah, na volkodlake in cveteč denar! Bodemo mu to vzeli za zlo? Menda ne prehudo, kolikor ni to ravno v njegovo očitno škodo, raznim mazačem, konjederkam in sleparjem pa v prilog. Saj so to še utrinki njegovih starožitnosti, obledeli spomini na njegovo preteklost.

Sprejmite blagovoljno tako majhno sličico:

„Nekateri pravijo, da se s praprotnim semenom na kresno noč izsledi denar,“ pravil je naš prijazen sosed, „pa tamle Jelenški Boštjan, saj ga poznate, tistega, ki tako pridno vozi v Krapino, je trdil, da je to razen v postu — vsako noč mogoče.“

„Tam na grajskem ribniku smo lomili led in ga vozili v trg v Založnikovo ledenico. Mrzlo je bilo, da je kar škripalo pod nogami, na brkah pa je ivje zmrzovalo, no, saj veste, kaka zima je bila pred Svečnico. Na večer smo šli za vozom, da smo pomagali led zložiti; fante je zeblo, da so kar drgetali od mraza in da jim nisem kupoval žganja, bili bi mi ubežali do zadnjega. Pozno smo se vračali iz trga; noč je bila lepo zvezdnata in od juga je začel v rahlih sunkih popihavati topli jug. Ko smo prišli do Prevrške graščine, je pri fari ravno udarilo pol na polnoč; kar pravi Boštjan: „Jezes, fantje, kaj pa je tam za Bezino? Ali vidite?“

Vsi smo se ozrli na tisto stran. Dober četrť ure od nas proti Dravinji smo opazili luč.

„Nekdo hodi s svetilko,“ oglašil se je Podvrhovški Franc, ki je veljal za korajžnega, pa ga je kar nekaj spreletavalo po telesu.

„Je že ugasnila, — zdaj pa zopet,“ klical je prestrašen Graželnov Vrban in se plaho umikal.

„Ogenj ni, hiše ni nobene tam, sam Bog ve, kaj bi to znalo biti,“ — je modroval stari gostač Grega, ki se je še obdržal najbolj hladnokrven.

„Tri voščene sveče bom kupil Materi Božji na Brinjevi gori, če pridem nocej srečno domov,“ je na tihem obečal Vrban in se prekrizaval. Tam za Bezino pa je še vsplapolaval bledorudeč zubelj in se razpršaval v tisoč in tisoč iskric, pa zopet za trenutek izginil.

Meni je prišlo marsikaj na misel in sem si skušal to nenavadno prikazen na naravni način tolmačiti. Rajni gospod Kapun, Bog jim daj dobro, so nam pravili v šoli o trhljih štorih, o močvirnatih plinih, ki ponekod sivorumenkasto svetlikajo in brž sem jel domišljevati, ko bi ta prikazen nemara ne bila kaj takega.

Kar nas ustavi z razprotrtimi rokami, braneč nam naprej, Boštjan in vzklikne ves vesel: „Pri moj dun . . . Bog mi odpusti ta greh, skoro bi bil zaklel, — veste kaj, fantje?“

„Kaj?“ se oglasimo vsi.

„Nu, kaj? Zaklad cvete, tako vam pravim, veste. To sem že jaz slišal od rajnega Florjana, ki se je na to zastopil.“

Denar bomo vzdignili, čisto gotovo ga bomo dobili, kakor je moj patron sveti Boštjan.

Ste se danes vsi že umili? Do neumitega imajo skušnjave moč, tako vam pravim.“ Pri teh besedah hitro zagrabi polno perišče na pol zmrzlega snega, si ga pljuskuje v obraz in se začne ribati. Boštjan namreč ni imel te lepe navade, da bi se zjutraj umil. Ko je vstal, je napravil križ, segel z eno roko v razmršene lase, z drugo pa malo poravnal zmešane brke, ki so mu silile v usta in — vse je bilo v redu. Le v nedeljo, kadar je hodil tja vkreber proti sv. Joštu, je namočil glavo v vodo in še potem za silo ostrgal obraz z rjavelo britvijo, da se je kar kremžil.

„Tako, sedaj sem pa dober,“ je dejal podjetni Boštjan, ko je še obraz otrl s sivim predpasnikom.

„Ima kdo od vas molek? Pa posebej ne sme biti blagoslovljen.“

Imel sem na sebi nedeljsko suktnjo in slučajno tudi molek zraven. Podam mu ga, on pa začne hitro prebirati jagode in nam migne, naj gremo tiho za njim.

„O, ljubi Boštjan in sveti Florjan, moja patrona, katerih god danes obhajamo, če sta mi danes to naklonila v srečo, nikoli ne bodem klel, nikdar se ne bodem več priduševal,“ je tiho šepetal Boštjan in poželjivo gledal proti oni strani, od koder se je še vedno svetlikal v kratkih odmorih ogenj.

Krenili smo s ceste na polje, Boštjan je stopal naprej po hreščečem snegu, a drugi smo vestno ubirali za njim stopinje, ker smo imeli že vse premrte noge.

Vedno bližje in bližje smo prihajali; zastajala nam je sapa in srce nam je močno bilo. Pričakovali smo nekaj veselega, a vendar grozničavega. Dasi nas je obletavala kar kurja polt, vendar ni nihče zaostal, da ne bi zamudil bogatega deleža pri vzdignjenem zakladu.

Tik pred nami je iz potoka izprhutala divja raca in žlofotaje nekaj nižje telebnila zopet v vodo. Povsod je bil tisti svečanostni zimski mir z migljajočimi in utrinkujočimi zvezdami. Zdaj pa zdaj je potegnil mehek veter, rahlo zagugal gole vrhe jelš in vrb, in zopet je bila tihota.

Dâan . . . dâan . . . „Jezês, dvanajst“, je žalostno skoviknil plahi Vrban, „mrtvi vstajajo iz groba!“

„Tiho!“ zažugal mu je nazaj Boštjan in položil prst na usta.

Samo še par korakov. Plamen se še vedno vzdiguje, nagiba na desno in zopet pojenjava. Zdaj je začel Boštjan mahati z molkom proti dozdevnemu zakladu in mrmrati neke nerazumljive besede.

„Ko bi Kolomon imeli, bi znalo kaj biti, tako pa imam malo upanja,“ je dvomljivo opomnil stari Grega in majal z glavo.

„Šalobarda tepčasta, ga boš Ti bral v temi?“ ga jezno zavrne užaljeni Boštjan, ker se je dvomilo nad njegovo umetnostjo.

Skočili smo čez jarek, ki nas je še ločil od eve-tečega zaklada.

Tu smo! Ravno je zopet potegnil jug in zopet je vzplapolal zubelj, se nagnil na desno, razpršil v iskre in pojenjal. Vsi smo ostali razočarani!

Pred nami je ležalo deblo stare vrbe, ki so jo bili drvarji pred štirimi dnevi užgali, ko so tod podirali visoke jagnede. Prhladina pa je tlela naprej kot bukova goba. Kadar pa je potegnil veter, vzdignil se je rahel plamenček, mrklo zaplapolal in zopet polegel, ko je odnehal piš.

Kmalu pa smo se jeli krohotati.

„No, Boštjan, vzdigni zaklad. Zakaj pa nisi risa naredil?“ rogali so se mu fantje.

„Molči, budalo budalasto!“ je zarentačil osramočen Boštjan in tiho brez slovesa okrenil po bližnjici na dom.

Umil pa se je vendar, ko je iskal zaklad!

Stari Javk.

Kdo ga ni poznal starega Javka? Mislim da vsak, ki je živel takrat v O...ški občini. Stanoval je s svojo ženo v majhni občinski hišici. Živel je zelo skromno, kajti mala pokojnina, katero je dobival kot bivši finančni nadpaznik, je komaj zadostovala za vsakdanje potrebe.

Gospod Javk je govoril slabo slovensko, kakor splošno govore stari penzionisti, da bi pa nemško kaj bolje govoril, se pa tudi ne more reči. Vžival pa je ravno zaradi svoje spakedrane slovenščine in razmrevarjene nemščine precej zaupanja pri prebivalstvu. Slovenski kmet je že tak, da višje ceni to, kar smrdi po tujem, kakor to, kar je domačega.

Gospod „dohtar Javk“, kakor so ga ljudje imenovali, je rad dajal različne svete, katere se mu je dobro plačevalo.

Nekega lepega jutra se sprehaja po županovem vrtu z debelimi črnimi očali na nosu in velikansko pipo v ustih. Kmalu se mu približa kmetič s klobukom v roki.

„Guten tok, gespud dohtar!“ ponižno pozdravi kmetič. „Nekaj bi jih prosil, če bi mi hoteli povedati. Krava mi je zbolela, nič ne je, pa nič ne gre od nje. Prosim jih lepo, naj mi pomagajo.“

„Krava ti je zbolela. Ne je ne, pa od nje ne gre. Mogoče je zaprta. Vlij ji dva kozarca hudega kisa v gobec, da jo sčisti, ako ima kaj v želodeu, čez pol ure ji pa vlij pol litra močnih kamelic, da je ne bode ščipalo; to bode najbrže pomagalo.“

Kmetič je bil vesel tega sveta in je stisnil „gospodu dohtarju“ dvajsetico v roko.

Krava je sicer tulila, ko so ji vlivali kis v gobec, vendar to ni motilo veselja starega Javka. Bil je prav iz srca vesel, ker je tako zgodaj zaslužil dvajsetico. Ko tako sam s saboj zadovoljen koraka okrog gredice na županovem vrtu, zagleda naenkrat pred seboj dvajsetico. Urno jo pobere in stisne v žep.

„Salement, že zopet ena!“ spregovori polglasno. „Zdaj pa moram bolj gledati, mogoče še kakšno dobim. Začel je hitreje hoditi okrog gredice, a čim hitreje je hodil, tem pogosteje se je pripogibal k tlom in pobiral dvajsetice.“

Ljudje so obstajali in ga gledali, mislili so, da je znorel.

Ves spehan pridirja Javk domov.

„Žena, duša, denarja ko črepinjš!“

Seže v žep, da bi preštel dvajsetice, toda „Hudič! Prokleta luknja!“ in stari Javk se zgrudi na stol.

Pobiral je svojo lastno dvajsetico, ki mu je iz strganega žepa padala na tla.

„Zažvižgajte še enkrat.“

Vozeča se na železnici, opominja oče svojega sinčka, naj se nikar ne naslanja skozi okno, sicer mu veter še klobuk odnese. Ker pa poredni deček le neče ubogati, potegne mu oče urno klobuk raz glave in ga drži skrivaj za seboj ter vzklikne: „Na, zdaj je pa šel klobuk!“

Sinček silno joka. Čez nekoliko časa pravi oče: „Kar molči, ti pa jaz klobuk nazaj pokličem. Le pazi: Kadar zažvižgam, pride nazaj.“

Oče zažvižga in posadi hitro skriti klobuk dečku na glavo rekoč: „Zdaj ga pa spet imaš!“

Nato se začne oče pogovarjati z drugimi potniki; sinček pa vrže klobuk skozi okno in reče: „No, oče, zdaj pa zažvižgajte še jedenkrat!“

Razvajan otrok.

„Je li otrok že dobil ošpice?“ vprašana je bila pestunja nekega milijonarja.

„Za božjo voljo, ne govorite tako glasno,“ bil je odgovor, „ako otrok to sliši, bo proč ž njim! To otroče želi imeti vse, česar bi ne smelo imeti, in vpije tako dolgo, dokler ne dobi!“

Na cesti.

Mimoidoči (beraču): „Mislim sem, da ste slepi?“

Berač: „Pač res, gospod, ali časi so tako slabi in konkurenca tako velika, da mora celo slep mož danes svoje oči široko odprte imeti, ako hoče kaj zaslužiti.“

Razočaran.

Gost: „Jaz sem vedno ponosen, ako imam katero od vaših smodk v ustih.“

Krčmar (prilizljivo): „Kaj Vi pravite?“

Gost: „Da te vrste smodk ne prenese vsak!“

Za koga bo norišnica.

Zadnji „Slovenski Štajerc“ je prinesel smešnico o premajhni norišnici. To se je zgodilo v Ptujju, samo da je bilo malo drugače. Pokojni Bahukač Blaž iz Haloz je šel mimo nove hiše, sedanje pošte v Ptujju in vprašal ptujjskega nemškega (?) gospoda, kaj bo to?

„To bo norišnica za Slovence.“

„Še komaj zdaj? Nemci pa jo že dolgo imajo.“ (Še kumej dej? Nemci pa že dolgo mado.)

Dober dokaz.

„Ne oskrbuje li ta nemškutarska kmetica male prašičke tako dobro kot svoje otroke?“

„Gotovo — ti tudi zgledajo kot prašički.“

Povelje, ki se da težko zvršiti.

Nek gospod je ukazal svojemu strežniku: „Jutri pride k meni šest gostov, pripravi dober obed. Mislim, da bi bilo prav, ako bi zaklal tele.“

„Kaj pa bode šest ljudi s celim teletom, polovica jim ga bo ostala in prišla v nič.“

„No, tedaj pa zakolji samo pol teleta,“ reče mu gospod.

Zapopadljivo.

Mlada žena (možu, ki je prišel pijan domov): „Za božjo voljo! Nace, tebi je slabo! Spij hitro kozarec konjaka!“

Mož (bebljaje): „Nič ne pomaga! sem jih že več spil . . . pa ne pomaga nič!“

Praktičen natak.

Gost: „Natak, tu imate napitnino, povejte mi pa, kaj mi zamorete priporočiti.“

Natak (tiho): „Pojdite v drugo restavracijo.“

Loterijske številke

vlečene dne 27. avgusta:

Gradec: 80 43 82 33 63

vlečene dne 20. avgusta:

Trst: 82 66 13 55 39

Prošnja!

Revnih, slovenskih starišev sin iz Štajerskega prosi vse slovenske rodoljube, da bi ga podpirali, da bi zamogel obiskovati učiteljske ter tako doseči svoj zaželjeni — učiteljski stan. — Dragi slovenski rodoljubi: Zrtvujte mal dar! S tem bode storili neizmerno dobro delo mladeniču, njegovim starišem, da, celemu narodu. — Vsi p. n. gg. dobrotniki bodo v „Slov. Štajercu“ objavljeni. — Vsak še tako mal dar se radovoljno sprejme ter se naj blagovolji poslati na upravništvo „Slovenskega Štajerca“ v Kamniku na Kranjskem.

Vabilo

na

volilni shod

katerega priredi

kat. slovensko politično društvo „Sloga“ v Grmozi

v nedeljo 4. septembra t. l., po večernicah

pri Sv. Miklavžu

v gostilni g. Otona Vrbnjaka, pri lepem vremenu na prostem.

Dnevni red:

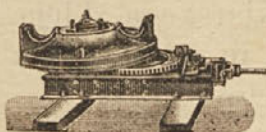
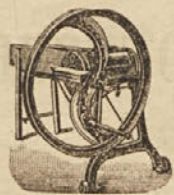
- 1.) Poročilo deželnega poslanca Ivana Kočevarja o deželnem zboru.
- 2.) Razgovor o volitvi v deželni zbor v splošni skupini.
- 3.) Slučajnosti.

Lepo posestvo

se proda v občini Hraštje in Mota blizu kopališča Radenci in blizu železniške postaje Hraštje in Mota ter tik velike ceste Ljutomer-Radgona. Vsa poslopja so zidana; hiša je z opeko krita. Nahaja se vse to v dobrem stanju.

Posestvo obstoji iz njiv, travnikov, gozda in vrta ter meri skupno 25 oralov. — S tem posestvom se proda vse za gospodarstvo potrebno orodje, več koles, plug itd., proda se tudi vsa živina, konji, krave, svinje, perutnina, potem seno, slama, zrnje, posoda itd.

Cena temu posestvu je z vsem skupaj 7000 gld., od katerih kupec lahko pridrži vknjiženih 4000 gld. — Natančneje se izve pri Anton Vrblu, trgovcu pri Sv. Križu, pošta Križovec pri Ljutomeru.

Kje?

Le pri „**Merkur-ju**“ trgovina z železnino **P. Majdič v Celju**, se kupijo najboljši poljedelski stroji, vitelji, slamo- **mlatilnice** reznice itd. Bogata zaloga **traverz** in železnih šin, železa za vezi, cementa, vodovodnih naprav in cevi in vsakovrstnega, v železninsko stroko spadajočega blaga.

Stanje hranilnih vlog nad 19 milijonov K.
Rezervni zaklad nad 650.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po $4\frac{3}{4}\%$ na leto. — Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Podružnica v Celovcu • Podružnica v Spljetu

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prijorit, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. — Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Vinkulije in devinkulije
vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menie.

Borzna naročila.

Promet s čeki in nakaznicami.

Zdravje je največje bogastvo! Kapljice sv. Marka

Te glasovite in ne nadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah in rokah ter ozdravijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar in izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženejo velike in male gliste ter bolečine po teh provzročene.

Tudi delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter „koliko“ in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in od te izvirajoče boleti.

Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in „madronu“, in zato ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobivajo se samo v „Mestni lekarni v Zagrebu“. Naročuje se edino in točno le pod naslovom:

»Mestna lekarna«, Zagreb, Markov trg št. 80, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot en ducat (12 steklenic) se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.)	K 4.— h	4 ducati (48 stekl.)	K 14.—60 h
2 „ (24 „)	„ 8.— „	5 „ (60 „)	„ 17.— „
3 „ (36 „)	„ 11.— „		

Priznanih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj ponatisniti, zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so s posebnim vspehom uporabljali kapljice sv. Marka, ter popolnoma ozdravili: Ivan Barentinčič, učitelj; Janko Kišur, kr. nadlogar; Štefan Barčič, župnik; Ilija Manič, opančar; Sofija Vuhelič, šivilja; Jožef Seljančič, kmet itd. itd.

Mestna lekarna
Zagreb,

Markov trg št. 80, poleg
cerkve sv. Marka.

Ustanovljena l. 1360.

Kapljice sv. Marka.

Ustanovljeno l. 1832.

Priznано najboljšo oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurencio po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann
v Ljubljani

prva tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

Prodaja na debelo!

Prodaja na drobno!